Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Eugenia Culinca

Dosarul nr. 2ac-457/2024
(2-22069662-02-2ac-03072024)

**D E C I Z I E**

8 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

Grefier Danu Blanovschi

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de reprezentantul "MONKEY GARAGE" S.R.L., avocatul Pavel Dumitru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „AD AUTO TOTAL" S.R.L. împotriva "MONKEY GARAGE" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 martie 2024, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „AD AUTO TOTAL" S.R.L. împotriva "MONKEY GARAGE" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

**a c o n s t a t a t:**

**Argumentele părților:**

1. La 18 mai 2022, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL" S.R.L. s-a adresat în instanța de judecată împotriva „MONKEY GARAGE" S.R.L. cu o cerere privind încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că la 3 aprilie 2020, în calitate de vânzător, a încheiat cu "MONKEY GARAGE" S.R.L., în calitate de cumpărător, contractul de vânzare cumpărarea f/n, în temeiul căruia, în perioada 2020 – 2022 a livrat "MONKEY GARAGE" S.R.L. marfă, pe care ultimul a recepționat-o fără a formula obiecții, fapt confirmat prin facturile fiscale semnate și ștampilate de ambele părți: AAL7118847 din 25 iunie 2021; AAL7119112 din 30 iunie 2021; AAL7119140 din 30 iunie 2021; AAL7119634 din 9 iulie 2021; AAM3586110 din 4 august 2021; AAM3589527 din 27 septembrie 2021; AAM9316689 din 1 noiembrie 2021; AAM9316602 din 1 noiembrie 2021; AAM9317771 din 22 noiembrie 2021; AAM9319031 din 11 decembrie 2021; AAM9319583 din 20 decembrie 2021; AAN5263056 din 27 decembrie 2021; AAN5264515 din 15 ianuarie 2022; AAN5264612 din 17 ianuarie 2022; AAN5266570 din 16 februarie 2022.

3. Conform cerințelor contractuale, și anume a punctului 5.2, termenul de plată este de 14 zile de la data emiterii facturii, însă „MONKEY GARAGE” S.R.L. nu și-a executat integral obligațiunile, acumulând o datorie la plata mărfii livrate în sumă de 67.982,06 lei.
4. În legătură cu cele expuse, la 10 decembrie 2021, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a expediat „MONKEY GARAGE” S.R.L. o notificare, prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de șapte zile calendaristice de la primire, dar aceasta a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”. La 16 februarie 2022, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a expediat „MONKEY GARAGE” S.R.L. repetat notificarea cu același text, care însă a fost restituită cu aceiași mențiune. La 23 martie 2022, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a expediat „MONKEY GARAGE” S.R.L. încă o notificare prin care s-a solicitat achitarea datoriei în termen de șapte zile, însă și de data aceasta notificarea a fost restituită cu mențiunea ”nereclamat”. În aceste circumstanțe, pentru soluționarea amiabilă a litigiului și stabilirea unui grafic de plată, a fost contactat telefonic reprezentantul „MONKEY GARAGE” S.R.L., Capatina Lilian, însă fără rezultat.
5. Totodată, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a indicat că la pct. 14.3 din contractul menționat au prevăzut că în caz de nerespectare a obligației de plată a prețului, precum și a altor sume datorate furnizorului, cumpărătorul datorează penalități de 0,5% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere.
6. În raport cu cele expuse, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a solicitat încasarea de la „MONKEY GARAGE” S.R.L. a sumei de 67.982,06 lei cu titlu de datorie, a sumei de 53.747,13 lei cu titlu de penalitate și compensarea cheltuielilor de judecată.
7. Prin cererea din 28 iunie 2023, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a micșorat cuantumul pretenției de bază, solicitând cu titlu de datorie suma de 27.982,06 lei și a majorat cuantumul penalității până la suma de 76.417,62 lei.
8. Potrivit poziției „MONKEY GARAGE” S.R.L. expuse în referință, nu există probe care să confirme argumentele Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. privind solicitarea achitării integrale a datoriei, întrucât cererea prealabilă nu a fost efectiv înmânată „MONKEY GARAGE” S.R.L.
9. De asemenea, a invocat că activitatea sa a fost afectată de starea de urgență în sănătate publică și, ulterior, de conflictul armat din Ucraina, circumstanțe excepționale care i-au perturbat activitatea economică.
10. Totodată, a susținut că nu a negociat clauzele contractului semnat la 3 aprilie 2020, acesta fiind unul standard, respectiv o penalitate de 0,5% pe zi este disproporționată, echivalând cu 182,5% anual.
11. În acest context, pârâtul a indicat că, pentru perioada 24 februarie – 4 aprilie 2022, penalitatea de întârziere nu poate depăși rata de 0,07%.
12. Mai mult, „MONKEY GARAGE” S.R.L. a indicat că a acționat cu bună-credință și, fără a cunoaște despre existența litigiului, a achitat Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. suma în mărime de 54000 lei, iar după primirea cererii de chemare în judecată a achitat datoria integral.

**Poziția instanței de fond:**

13. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 14 martie 2024 s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. împotriva „MONKEY GARAGE” S.R.L. și s-a încasat din contul „MONKEY

GARAGE” S.R.L. în beneficiul Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L., în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 3 aprilie 2020, penalitatea contractuală de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere, în sumă de 76.417,62 lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 3.652,00 lei, un total suma de 80.069,62 lei.

14. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că după primirea cererii de chemare în judecată pârâtul „MONKEY GARAGE” S.R.L. a recunoscut creanța prin achitarea integrală a datoriei în sumă de 67.982,06 lei.
15. În aceste condiții, instanța de judecată, reținând neexecutarea obligațiilor contractuale în termenul stipulat și, având în vedere că raportul juridic s-a născut între profesioniști, aflați pe poziții egale de negociere, a apreciat penalitatea de 0,5% ca fiind justificată.
16. Instanța a respins cererea pârâtului de a plafona penalitatea de întârziere la 0,07 % pentru perioada 24 februarie – 4 aprilie 2022, motivând că la efectuarea calculului, intervalele aferente stărilor de urgență au fost deja excluse.
17. Referitor la solicitarea „MONKEY GARAGE” S.R.L. de scoatere a cererii de pe rol, instanța a reținut că procedura prealabilă a fost respectată.

**Solicitarea apelantului:**

18. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 martie 2024, reprezentantul „MONKEY GARAGE” S.R.L., avocatul Pavel Dumitru a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. împotriva „MONKEY GARAGE” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată să fie respinsă, în cazul în care aceasta nu va fi scoasă de pe rol în temeiul art. 267 lit. a) din Codul de procedură civilă, cu obligarea intimatului la compensarea cheltuielilor de judecată suportate de apelant.

**Argumentele părților:**

19. În motivarea apelului reprezentantul „MONKEY GARAGE” S.R.L., avocatul Pavel Dumitru a criticat concluzia instanței de fond potrivit căreia Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. ar fi respectat procedura prealabilă, susținând că notificările privind achitarea datoriei nu au fost înmânate efectiv.
20. Deși a recunoscut că părțile se aflau în contact prin aplicațiile Viber și WhatsApp, „MONKEY GARAGE” S.R.L., avocatul Pavel Dumitru a negat faptul că prin aceste mijloace ar fi fost comunicate în mod clar pretențiile Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. privind achitarea datoriei.
21. Mai mult, apelantul a susținut că instanța nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele relevante pentru soluționarea cauzei, întrucât nu a fost epuizată procedura amiabilă de soluționare a litigiului, astfel cum este prevăzută la pct. 19 din contract.
22. Reprezentantul „MONKEY GARAGE” S.R.L., avocatul Pavel Dumitru a explicat că adresa juridică a societății se află într-un apartament dintr-un bloc locativ cu peste 250 de apartamente, iar cutiile poștale se află într-o stare precară, fapt ce duce frecvent la pierderea corespondenței, inclusiv a facturilor.

23. În acest sens, a motivat că Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. nu a asigurat transmiterea corespunzătoare a notificărilor prin toate mijloacele tehnice disponibile, iar instanța s-a limitat la aprecierea unei singure expediții poștale la adresa juridică.
24. Totodată, apelantul a indicat că relațiile contractuale dintre părți au continuat, iar „MONKEY GARAGE” S.R.L. a efectuat plăți regulate în contul datoriei, aspect confirmat de actul de verificare, care atestă plăți la 5 ianuarie 2022, 11 februarie 2022, 17 februarie 2022, 16 martie 2022, perioadă în care Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a continuat să livreze marfa.
25. De asemenea, reprezentantul „MONKEY GARAGE” S.R.L., avocatul Pavel Dumitru a accentuat că instanța de fond a omis să reducă penalitatea, în pofida faptului că aceasta este vădit disproporționată, iar contractul unul de aderare.
26. În plus, a invocat că în perioada stării de urgență, fusese suspendat calculul penalităților, aspect ce nu a fost luat în considerare de către instanța de fond.
27. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei „MONKEY GARAGE” S.R.L., avocatul Pavel Dumitru a susținut cererea de apel, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.
28. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatei Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L., legal citat despre locul, data și ora ședinței, în ședința judiciară nu s-a prezentat, nu a comunicat motive în argumentarea absenței și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

**Aprecierea instanței de apel:**

29. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
30. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *„instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
31. Potrivit art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
32. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

33. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).*
34. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
35. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze *(a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).*
36. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*”, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*”.
37. Din suportul probatoriu administrat rezultă cu certitudine că la 3 aprilie 2020, între Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. și „MONKEY GARAGE” S.R.L. a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare, în temeiul căruia ultima, în calitate de cumpărător, s-a obligat să achite contravaloarea bunurilor livrate de prima în termen de 14 zile de la data emiterii facturii.
38. De asemenea din suportul probatoriu urmează facturile fiscale semnate și ștampilate de ambele părți: AAL7118847 din 25 iunie 2021; AAL7119112 din 30 iunie 2021; AAL7119140 din 30 iunie 2021; AAL7119634 din 9 iulie 2021; AAM3586110 din 4 august 2021; AAM3589527 din 27 septembrie 2021; AAM9316689 din 1 noiembrie 2021; AAM9316602 din 1 noiembrie 2021; AAM9317771 din 22 noiembrie 2021; AAM9319031 din 11 decembrie 2021; AAM9319583 din 20 decembrie 2021; AAN5263056 din 27 decembrie 2021; AAN5264515 din 15 ianuarie 2022; AAN5264612 din 17 ianuarie 2022; AAN5266570 din 16 februarie 2022.
39. La 10 decembrie 2021, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a expediat la sediul „MONKEY GARAGE” S.R.L. o notificare, prin care a informat că, potrivit actului de verificare a decontărilor, „MONKEY GARAGE” S.R.L. înregistrează o datorie în mărime de 108 398,62 lei, sumă solicitată spre achitare în termen de șapte zile calendaristice de la primirea notificării. Suplimentar, creditorul a indicat că, în cazul neexecutării obligației, își rezervă dreptul de a solicita penalități. Notificarea a fost restituită expeditorului cu mențiunea „nereclamată”.

40. La 14 februarie 2022, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a expediat la sediul „MONKEY GARAGE” S.R.L. încă o notificare, prin care a informat că, potrivit actului de verificare a decontărilor, „MONKEY GARAGE” S.R.L. înregistrează o datorie deja în mărime de 99982,06 lei, sumă solicitată spre achitare în termen de șapte zile calendaristice de la primirea notificării. Suplimentar, ca și în prima notificare, creditorul a indicat că, în cazul neexecutării obligației, își rezervă dreptul de a solicita penalități. Și această notificare a fost restituită expeditorului cu mențiunea „nereclamată”.
41. La 21 martie 2022, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a expediat la sediul „MONKEY GARAGE” S.R.L. o nouă notificare, prin care a comunicat o datorie recalculată, într-un cuantum mai mic decât cel indicat anterior, de 87982,07 lei, reiterînd solicitarea de achitare a sumei restante și avertizînd asupra consecințelor neexecutării, care, la fel a fost restituită expeditorului cu mențiunea „nereclamată”.
42. De asemenea, din suportul probatoriu rezultă că între părți au avut loc discuții prin intermediul aplicațiilor de mesagerie, fiind expediate mesaje pe telefon referitoare la existența datoriei și la modalitățile de achitare a acesteia.
43. Bazându-se pe faptul că „MONKEY GARAGE” S.R.L. mai înregistra o datorie în mărime de 67982,06 lei, la 18 mai 2022, Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. s-a adresat cu prezenta cerere, solicitând achitarea datoriei în mărimea indicată și a penalității, calculate pentru perioada 9 iulie 2021 – 18 mai 2022 în sumă de 76417,62 lei.
44. După adresarea în instanță, la 3 noiembrie 2023 „MONKEY GARAGE” S.R.L. a achitat datoria integral, prima instanță încasând de la aceasta numai penalitatea solicitată.
45. Colegiul civil reține că criticile apelului „MONKEY GARAGE” S.R.L. se reduc la contestarea concluziei primei instanțe că procedura prealabilă a fost respectată, la criticarea aplicării și cuantumului penalităților și la susținerea că relațiile contractuale erau în desfășurare, cu plăți regulate, astfel încât instanța trebuia să rețină existența unei soluționări amiabile în curs și să reducă penalitatea.
46. Colegiul consideră întemeiată soluția primei instanțe, fiind emisă cu interpretarea corectă a circumstanțelor cauzei și cu aplicarea corespunzătoare a normelor de drept material și procedural incidente speței.
47. Astfel, potrivit art. 22 Cod civil *” Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informaţii într-un scop juridic. Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanţelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerinţă de formă. Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepţia cazului în care aceasta prevede un efect întîrziat. Notificarea se consideră ajunsă la destinatar: a) cînd este predată destinatarului; b) cînd este predată la adresa poştală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică; c) în cazul unei notificări transmise prin poştă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziţia destinatarului într-un loc şi într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întîrziere. (5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerinţele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întîi. Notificarea nu produce efecte dacă revocarea acesteia ajunge la destinatar înaintea notificării sau în acelaşi timp cu aceasta. Notificarea transmisă de către un reprezentant sau ajunsă la el se consideră făcută sau,*

*după caz, ajunsă la persoana reprezentată dacă reprezentantul era împuternicit să transmită sau, după caz, să primească notificările de acest fel. Orice clauză contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este nulă. Dispoziţiile legale speciale în materie de comunicări judiciare rămîn aplicabile”.*

48. Aplicând aceste dispoziții legale la circumstanțele prezentei cauze, Colegiul reține că intimata Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a depus diligența necesară și a expediat nu una, ci trei notificări succesive**,** la adresa juridică declarată a „MONKEY GARAGE” S.R.L., îndeplinind astfel cerința art. 22 alin. (4) lit. b) Cod civil. Mențiunea poștei „nereclamată” nu afectează valabilitatea comunicării, întrucât legea nu condiționează producerea efectelor notificării de ridicarea efectivă a corespondenței, ci doar de faptul că aceasta a fost pusă la dispoziția destinatarului într-un mod care face posibil în mod rezonabil accesul la conținutul său.
49. În consecință, efectele notificărilor s-au produs din momentul în care acestea au ajuns la adresa juridică a debitorului, indiferent dacă acesta a ales sau nu să le ridice, or, creditorul nu poate fi sancționat pentru lipsa de diligență a debitorului în ridicarea corespondenței de la adresa juridică indicată chiar de acesta. Explicațiile apelantei „MONKEY GARAGE” S.R.L. privind starea precară a cutiilor poștale din blocul locativ nu înlătură valabilitatea comunicării, deoarece aceasta este ținută să își asigure funcționalitatea adresei juridice declarate, iar eventualele impedimente interne din bloc nu pot afecta opozabilitatea notificărilor transmise în mod reglementar de creditor.
50. Mai mult, din conversațiile purtate prin aplicațiile de mesagerie (Viber și WhatsApp), rezultă clar că între părți au existat discuții directe referitoare la datoria acumulată și modalitatea de achitare, apelanta recunoscând atât existența restanței, cât și angajamente de plată. Această comunicare electronică întărește concluzia că debitorul cunoștea pretențiile creditorului și se afla în deplină informare asupra obligației restante.
51. În aceste condiții, Colegiul reține că intimata Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L. a epuizat procedura amiabilă prevăzută la pct. 19 din contract, prin multiple notificări scrise și prin dialog electronic repetat, astfel încât concluzia primei instanțe privind respectarea procedurii prealabile este corectă și temeinic fundamentată.
52. În continuare, Colegiul civil reține că în conformitate cu prevederile art. 947 alin. (1) din Codul civil ”*clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).”*
53. În temeiul alin. (4) a normei menționate supra *„părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul”.*
54. În acord cu art. 949 alin. (3) din Codul civil „*în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.”*
55. Potrivit art. 953 din Codul civil *„în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. Nu se admite reducerea penalităţii în cazul în care aceasta a fost stinsă prin executare benevolă. Nu se admite reducerea penalităţii pentru întîrzierea executării obligaţiei pecuniare în cazul în care rata penalităţii este egală sau mai mică decît rata*

*legală aplicabilă conform art.942. Orice clauză care derogă de la dispoziţiile prezentului articol în detrimentul debitorului este lovită de nulitate absolută".*

56. Pe de altă parte, în acord cu art. 993 alin.(2)-(4) din Codul civil *"părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor. Cu excepţia cazului în care se prevede în mod expres contrariul sub sancţiunea nulităţii, părţile contractante pot, prin contract, să deroge de la acele dispoziţii cuprinse în prezenta carte care se referă la drepturile, obligaţiile şi alte efecte juridice produse de contract, inclusiv distribuirea riscurilor. Părţile contractante pot de asemenea să deroge de la dispoziţiile legale cuprinse în celelalte articole ale prezentului cod, în legile speciale şi alte acte normative care se referă la drepturile, obligaţiile şi alte efecte juridice produse de contract, inclusiv distribuirea riscurilor, dacă din modul de exprimare a dispoziţiei, din conţinutul sau din contextul ei nu rezultă în mod neîndoielnic că dispoziţia legală este imperativă."*
57. Potrivit art. 1069 alin. (1) din Codul civil *„clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu"*, iar conform alin.(3) și alin.(6) a articolului indicat *" dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual. Clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicînd diferite părţi şi care nu a fost negociată individual".*
58. În temeiul art. 1070 alin.(1) din Codul civil *"clauzele propuse de către o parte care nu au fost negociate individual pot fi invocate faţă de cealaltă parte doar dacă cealaltă parte le-a cunoscut sau dacă partea care le-a propus a luat măsuri rezonabile pentru a atrage atenţia celeilalte părţi asupra lor la momentul încheierii contractului sau înainte de aceasta".*
59. Art. 1071 alin. (1) din Codul civil indică că *"persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile. Această cerinţă este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificaţiilor de orice natură".*
60. Conform art. 1073 din Codul civil *„într-un contract dintre profesionişti, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art.1077 şi deviază considerabil, contrar bunei-credinţe, de la bunele practici comerciale".*
61. În acord cu art. 1075 alin. (1) din Codul civil *„la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art.1072 alin.(1), art.1073 şi 1074 se va ţine cont de: a) respectarea obligaţiei de transparenţă prevăzută la art.1071; b) natura obiectului contractului; c) circumstanţele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; şi e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractual".*
62. Potrivit art. 1076 alin. (1)-(2) din Codul civil *„clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă."*
63. Conform art. 1077 alin. (1) pct.6) din Codul civil *„sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect solicitarea de la*

*consumatorul care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale”.*

64. Colegiul civil reține că instanța de fond a soluționat în mod corect cauza sub aspectul legalității și temeiniciei penalității contractuale solicitate de către Î.C.S. „AD AUTO TOTAL” S.R.L., respingând caracterul pretins abuziv al clauzei contractuale privind penalitatea.
65. Așadar, în speță, penalitatea aplicabilă pentru întârzierea în executarea obligației de plată a fost stipulată în mod expres în contractul de vânzare-cumpărare încheiat între părți la 3 aprilie 2020, la pct. 14.3, fiind stabilită în cuantum de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere.
66. Colegiul civil observă că raportul obligațional dintre părți s-a născut dintr-un contract încheiat între profesioniști, fiecare având posibilitatea reală și efectivă de a negocia clauzele contractului, inclusiv pe cea referitoare la penalitate. În asemenea raporturi, principiul libertății contractuale prevalează, iar intervenția instanței în modificarea clauzelor este permisă doar în cazuri excepționale, strict dovedite.
67. Clauza referitoare la penalitate, prevăzută la pct. 14.3 din contract, este formulată într-un limbaj clar, inteligibil și previzibil, menționând expres momentul de la care începe să curgă penalitatea, procentul aplicabil și criteriul de calcul, iar apelantul nu a făcut dovada că această clauză ar fi fost impusă în mod unilateral sau că ar fi fost lipsit de posibilitatea reală de a o negocia ori de a se opune acesteia.
68. Colegiul civil consideră că apelanta „MONKEY GARAGE” S.R.L. a folosit sintagma „contract de aderare” în mod generic, fără a demonstra existența vreuneia dintre condițiile legale ale contractului de adeziune. Din contră, circumstanțele cauzei și modul de derulare a relațiilor contractuale relevă faptul că părțile au negociat și au executat succesiv obligațiile, timp de mai mulți ani, în baza unui parteneriat comercial continuu.
69. De asemenea, apelanta „MONKEY GARAGE” S.R.L. nu a demonstrat caracterul vădit disproporționat al penalității convenite. Simpla invocare a disproporționalității nu este suficientă, fiind necesară indicarea unor circumstanțe concrete care să facă penalitatea excesivă în raport cu prejudiciul potențial sau cu conduita creditorului. Or, în speță, întârzierea plăților s-a produs pe o perioadă îndelungată, iar creditorul a continuat să livreze marfă și să mențină relațiile comerciale, acumularea restanței fiind rezultatul conduitei exclusive a debitorului.
70. Cât privește argumentul privind pretinsa suspendare a calculului penalităților pe durata stării de urgență, Colegiul reține că din însuși modul de calcul prezentat de intimată rezultă că perioada respectivă a fost exclusă din calculul penalităților. Prin urmare, prima instanță a reținut corect penalitatea convenită de părți, iar critica apelului sub acest aspect este nefondată.
71. De altfel, Colegiul observă caracterul contradictoriu al susținerilor apelantei „MONKEY GARAGE” S.R.L. privind penalitatea. Pe de o parte, aceasta afirmă că penalitatea ar fi „*disproporţională şi abuzivă*”, concluzie din care ar deriva imposibilitatea totală a încasării ei, iar pe de altă parte, susține că penalitatea ar trebui *„redusă”,* ceea ce presupune implicit că penalitatea este valabilă și exigibilă, însă ar necesita ajustare la un nivel rezonabil. Or, cele două poziții sunt incompatibile din punct de vedere juridic: ori

penalitatea este abuzivă și nulă și nu poate fi aplicată deloc, ori este valabilă și poate fi redusă în temeiul art. 953 Cod civil.

72. Apelanta nu a indicat în concret care dintre aceste două direcții o susține, mai mult, nu a formulat o cerere concretă și determinată de reducere a penalității, susținută cu argumente și probe privind disproporționalitatea vădită.
73. În consecință, completul decelează că apelantul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanței de fond, iar argumentele inserate în apelul declarat evidențiază simplul dezacord al apelantului cu soluția dată de instanța inferioară.
74. În acest sens, Completul judiciar reţine că, prin prisma jurisprudenţei CEDO, „...art. 6 paragraf. 1 al Convenţiei nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de apel, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge apelul declarat împotriva hotărârii pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsită de şanse de succes (cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995)".
75. În final, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de către reprezentantul "MONKEY GARAGE" S.R.L., avocatul Pavel Dumitru și a menține hotărârea primei instanțe.
76. În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art. 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

**d e c i d e** :

Se respinge cererea de apel declarată de reprezentantul "MONKEY GARAGE" S.R.L., avocatul Pavel Dumitru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „AD AUTO TOTAL" S.R.L. împotriva "MONKEY GARAGE" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda

Pulbere

Judecători Ala Malîi

Roman Pascari